

Ympäristötoimialan lautakuntien vastineet tarkastuslautakunnan arvioihin ja suosituksiin

4.4 Ympäristötoimialan tavoitteiden toteutumisen arviointi

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Ympäristötoimiala (1 000 €)	TA 2020	Muutos	TA+ muutos	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama-%
Toimintatuotot	33 762	213	33 975	35 478	-1 503	-4 %
Toimintakulut	-32 127	607	-31 520	-33 663	2 143	-7 %
Toimintakate	1 636	820	2 455	1 816	640	26 %

Toimialan toimintakate toteutui noin 640 tuhatta euroa muutettua talousarvioita heikompana. Tulosalueilla olennaisimmat poikkeamat muutettuun käyttösuunnitelmaan nähden olivat teknisessä keskuksessa ja tilakeskuksessa. Teknisen keskuksen toimintakate oli lähes 700 000 muutettua käyttösuunnitelmaa parempi. Teknisen keskuksen poikkeamat muodostuvat lähes kaikissa tulosityksiköissä. Tilakeskuksen toimintakate puolestaan oli noin 2,4 miljoonaa euroa muutettua käyttösuunnitelmaa heikompi. Tilakeskuksen tulopuoli oli noin 600 000 euroa muutettua käyttösuunnitelmaa korkeampi. Kulupuolella määräraahaylitys oli lähes 3 miljoonaa euroa. Osavuosikatsausennusteissa epäonnistuttiin muun muassa väistötiloista, sisäilmatutkimuksista, asiantuntijapalveluista ja Valkjärven koulun rakentamisesta aiheutuvien kulujen osalta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen linjaus: Viihtyisä ja turvallinen Nurmijärvi

Tavoite	Nurmijärven keskeisten alueiden laatutason parantaminen.
Mittari	Mitataan auditoinnilla tai tyytyväisyyskyselyllä.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	<p>Siistiksi-asioista on viestitty paikallislehdessä ja kunnan kotisivuilla, kevään siivoustalkoot vietiin läpi koronatilanteen edellyttämällä tavalla, Klaukkalan alueurakan valvontaa tehostettiin alkuvuonna, alueiden keväthoitotyöt käynnistyivät normaalia aikaisemmin.</p> <p>Yhdyskuntatekniset palvelut-kyselytutkimus suoritettiin kesällä 2020. Keskimäärin yleisten alueiden laatutasojen arvosanat (mm. kadut, kevyen liikenteen väylät, valaistus, viheralueet, liikuntapaikat ja ulkoilualueet) ovat vuoden 2020 osalta pysyneet keskimäärin aikaisempien vuosien tasolla tai nousseet hiukan (arvosanat asettuivat välille 2,8 - 4,1). Arvosanojen asteikko oli 1-5 (neutraalin arvosanan 3 alle jäävät</p>

	arvot osoittavat kielteistä suhtautumista ja sen yläpuolelle asettuvat arvot myönteistä suhtautumista).
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoitteen toteutuminen jää epäselväksi mittarin ja raportoitujen toteutumien perusteella. Tarkastuslautakunta suosittelee, että tyytyväisyyskyselyn arvosanojen tarkat keskiarvot raportoitaisiin ja arvioitaisiin näiden pohjalta tavoitteen toteutumista.
VASTINE 9 TEKLA	<p>Yhdyskuntatekniset palvelut-kyselytutkimus on laaja-alainen ja sisälsi lukuisia osa-alueita keskeisten alueiden laatutasojen osalta ja raportti sisältää näille jokaiselle osa-alueelle arvosanat (teemoittain: kunta yhteensä, taajamissa yhteensä ja haja-asutusalueella yhteensä sekä päätaajamittain Klaukkala-Kirkonkylä-Rajamäki). Lisäksi raportti sisälsi kyselyyn osallistuneiden kuntien välistä vertailua ko. osa-alueissa.</p> <p>Raportin perusteella tehtiin kokonaisarviointi, että vuoden 2020 osalta kunnan keskeisten alueiden laatutasot ovat pysyneet keskimäärin aikaisempien vuosien tasolla tai nousseet hiukan (osa-alueiden arvosanat asettuivat välille 2,8–4,1). Arvosanojen asteikko oli 1–5 (neutraalin arvosanan "3" alle jäävät arvot osoittavat kielteistä suhtautumista ja sen yläpuolelle asettuvat arvot myönteistä suhtautumista).</p> <p>Jatkossa on mahdollista avata kokonaisarviointia edellä kuvattua tarkemmin - esimerkiksi katujen, kevyen liikenteen väylien, valaistuksen, viheralueiden, liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden osalta: onko laatutaso kehittynyt näiden osalta parempaan suuntaan / pysynyt samana / alentunut. Lisäksi pääteltäisiin tarkemmalla tasolla tavoitteen toteutumista.</p> <p>Ympäristötoimialan tulee laatia kaikkien arvosanan 1-3 (epäsuotuisa-neutraali) saaneiden osa-alueiden osalta toimenpidesuunnitelma, jolla arvosanat saadaan suotuisaksi (4-5), nämä toimenpiteet tulee nostaa vuosittaiseen toimintasuunnitelmaan operatiiviseksi toimenpiteiksi kulu- van valtuustokauden aikana.</p>

Tavoite	Liikenneturvallisuuden parantaminen.
Mittari	Henkilövahinkoja aiheuttaneiden onnettomuuksien lukumäärä alhaisempi kuin edellisenä vuonna.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Turvallisen ja kestävä liikunnan suunnitelma valmistui ja käsiteltiin valtuustossa joulukuussa 2020. Vuoden 2020 henkilövahinkoihin johtaneiden onnettomuuksien tutkimus valmistuu kesällä 2021.

	<p>Vuonna 2019 tapahtui yhteensä 90 poliisin raportoimaa liikenneonnettomuutta, joista 26 onnettomuutta johti henkilövahinkoihin ja yhteensä 35 henkilöä loukkaantui.</p> <p>Vuonna 2018 tapahtui yhteensä 107 poliisin raportoimaa liikenneonnettomuutta, joista 39 onnettomuutta johti henkilövahinkoihin ja yhteensä 49 henkilöä loukkaantui. Em. perusteella voisi alustavasti arvioida, että liikenneturvallisuus on hiukan kohentunut vuodesta 2018 vuoteen 2019. Pidemmän aikavälin seuranta kuitenkin osoittaa, että vuosittain henkilövahinkoon johtaneiden liikenneonnettomuuksien määrässä tapahtuu vaihtelua jonkin verran.</p>
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoitteen toteutumista ei voida arvioida 2020 tietojen perusteella. Tarkastuslautakunta suosittelee, että tavoitteen toteutumisen arviointimittariksi valittaisiin sellainen, josta tiedot ovat saatavilla raportointihetkellä.
VASTINE 10 TEKLA	Nurmijärven kunnassa on seurattu kunnan alueella tapahtuvien liikenneonnettomuuksien kehitystä i-Liitu järjestelmän avulla vuodesta 2010 alkaen. Järjestelmään raportoidaan kaikki kunnan alueella tapahtuneet ja poliisin tietoon tulleet liikenneonnettomuudet. Kunta ei voi käytännössä vaikuttaa järjestelmän raportointiaikatauluun. Toisaalta liikenneonnettomuuksien määrä on hyvä ja helposti seurattavissa oleva mittari. Jatkossa voitaisiin arvioida, miten tavoitteen asettaminen ja mittaristo voitaisiin määritellä/virittää niin että seurattaisiin liikenneonnettomuuksien kehitystä esim. viideltä edelliseltä vuodelta (kehityksen trendi). Lisäksi asiantuntija-arvioinnilla olisi mahdollista täydentää arviointivuoden osalta johtopäätelmiä.

Tavoite	Monipuolisen tontti- ja asuntotarjonnan jatkuva turvaaminen kilpailukykyiseen hintaan pitkällä tähtäimellä.
Mittari	Ei ole asetettu.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Heinoja I asumisen asemakaava on hyväksytty valtuustossa 1/2020. Valtuuston hyväksymispäätöksestä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen ja päätöstä odotetaan keväällä 2021. Sähkölaitoksen vanhan alueen asemakaava on ollut luonnoksen nähtävillä. Asemakaavaprosessin kuvaus on valmis. Asemakaavoitusprosessin sujuvoittamista on tarkasteltu mm. kaavoituksen kehittämistyöryhmässä.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tarkastuslautakunta suosittelee, että tavoite mittaroitaisiin alueittain ja että kilpailukykyiselle hinnalla asetettaisiin tavoitetasot.

VASTINE 11 ASRA ja ELLA	Tonttien hinnoittelu perustuu kunkin alueen toteutuneeseen käypään hintaan. Hinta vaihtelee taajamittain ja taajaman sisällä alueittain. Hinnan muodostumiseen vaikuttavat mm. kaavamääräykset ja kunkin alueen sijainti. Kilpailukykyiselle hinnalle mittarin eli tavoitetaso asetettiin ei mittaa todellisuudessa, onko hinta kilpailukykyinen. Se, että myyntiin asetetuista tonteista tehdään luovutus päätökset, kertoo enemmän kilpailukykyisestä hinnasta, samoin kuin hakijamäärät. Luovutettujen tonttien määrät suhteessa luovutettavien tonttien määrään nähden voisi parhaiten kuvata tonttien kilpailukykyisiä hintoja.
--	--

Strateginen linjaus: Sujuva arki

Tavoite	Joukkoliikenteen käytön lisääminen.
Mittari	Nurmijärvi-lippuja myydään enemmän kuin vuonna 2019.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Viirinlaakson liityntäpysäköintialueen laajennus saatiin valmiiksi valaistusta lukuun ottamatta. Valaisinten toimittamisessa on ollut ongelmia. Joukkoliikennekysely järjestettiin 19.10.-6.11.2020 ja vastauksia saatiin noin 850 kpl. Loppuvuoden 2020 aikana saatiin toteutettua 1 uusi pysäkkikatko Kiljavantielle, ja asiaa edistetään edelleen resurssien puitteissa. Covid-19 aiheuttama poikkeustilanne vähensi joukkoliikenteen käyttöä merkittävästi: esim. Nurmijärvilippuja myytiin vuoden 2020 aikana noin 5 700 kpl, kun vuonna 2019 lippuja myytiin noin 10 500 kpl.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoite ei toteutunut.
VASTINE 12 TEKLA	Covid-19 aiheuttama poikkeustilanne jatkuu edelleen. Alustavan arvion mukaan joukkoliikenteen käyttö olisi palautumassa lähelle vuoden 2019 tasoa vuonna 2023. Tavoitteenasettelua ja mittaristoa kehitetään ottamalla covid-19 vaikutukset huomioon. Koska joukkoliikennetyöryhmä on lakkautettu, tulee asia nostaa teknisen lautakunnan asialistalle määrävälein toistuvaksi ja seurattavaksi aiheeksi.

Strateginen linjaus: Yritysten kunta

Tavoite	Riittävän ja tarkoituksenmukaisen tonttivarannon varmistaminen.
---------	---

Mittari	Arvioidaan maankäytön toteuttamisohjelmassa ja kaavoitusohjelmassa esitettyjen numeeristen arvojen toteutumista.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Ilvesvuori pohjoisen työpaikka-alueen asemakaava on hyväksytty valtuustossa 1/2020. Helsingin hallinto-oikeus on hylännyt 23.12.2020 valtuuston hyväksymispäätöksestä tehdyt valitukset ja päätös on lainvoimainen. Uusien työpaikka-alueiden mahdollisia sijainteja on selvitetty. Toreeninkulman kaupan tontin asemakaavaehdotus hyväksyttiin loppuvuodesta 2020.
Tarkastuslataakunnan arvio ja suositus	Raportoinnissa ei ole arvioitu maankäytön toteuttamisohjelmassa ja kaavoitusohjelmassa esitettyjen numeeristen arvojen toteutumista eikä mittarissa ole avattu numeerisia tavoitteita.
VASTINE 13 ASRA ja ELLA	<p>Asemakaavoitusohjelman mukainen tavoite oli hyväksytyissä asemakaavoissa 89 000 k-m². Vuoden 2020 aikana hyväksyttiin noin 43 000 k-m² asuinrakentamisen asemakaavoja ja yritysalueen asemakaava, jossa rakentamisen määrä oli noin 300 000 k-m². Numeeristen mittareiden asettaminen vuositasolla ei kerro tonttivarannon varmistamisesta, koska kaavoitusprosessi kestää pääsääntöisesti yli vuoden. Joinakin vuosina saatetaan hyväksyä useita kaavoja, jotka tuottavat suuren määrän kersneliömetrejä, ja toisena vuonna hyväksytään kaavoja vähäisessä määrin.</p> <p>Maankäytön tavoiteohjelmassa on ollut tavoitteena arvioida vuosittain toteutuvaa asuntotuotantoa kaavavarannon ja kunnallistekniikan rakentamisen perusteella ottaen lisäksi huomioon tontin myyntimahdollisuudet. Työpaikka-alueiden osalta ei ole ollut maankäytön toteutusohjelmassa arviota työpaikkatonteista ja niiden toteutumisesta.</p>

Strateginen linjaus: Terve talous ja linjakas päätöksenteko

Tavoite	Tilaomaisuuden käytön tehostaminen.
Mittari	Mitataan kustannukset/asukas (korkeintaan kuntien keskitasoa ja toimitilojen tilatehokkuudella).
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	<p>Verrokkikuntien kustannustietoja ei ollut saatavilla.</p> <p>Toimitilaohjelma hyväksyttiin joulukuussa 2020.</p> <p>Ohjelmassa on määritelty tilatehokkuustavoitteet seuraavasti:</p> <p>Koulu 11,5 htm²/oppilaspaiikka (nykyinen 12,89 htm²)</p> <p>Päiväkoti 10,5 htm²/hoitopaikka (nykyinen 10,38 htm²)</p>

	Toimisto (uudisrakennus) 15 m ² /työntekijä (nykyistä ei saatavilla) Toimisto (peruskorjausrakennus) 18 m ² /työntekijä (nykyistä ei saatavilla)
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Raportoinnissa ei käy ilmi kustannus/asukas toteumat eikä vertailua ole kyetty tekemään verrokkikuntiin. Kahden tilatehokkuusmittarin osalta nykyisiä tietoja ei ole saatavilla eikä vertailua voida tehdä.
VASTINE 14 TEKLA	Tilaomaisuuden tehokkuusmittareita ei ole ollut, mutta niiden muodostaminen on mahdollista. Tilakeskus voi selvittää rakennusten luokitellut käyttäjämäärät (henkilökunta, oppilaat, asiakasmäärä, jne.) vuosittaisella asiakaskyselyllä. Mittareita kehitetään jatkossa siten, että tieto olisi helpommin löydettävissä ja päivitettävissä esim. htm2/asukas, htm2/käyttäjä, htm2/oppilas jne. Samassa yhteydessä kehitetään tilojen ympäristötehokkuuden mittareita aloittamalla tilastoimaan yhteismittalistetusti kiinteistöjen energiankulutusta.

Tavoite	Tulojen lisääminen maankäytön keinoin.
Mittari	Mitataan luovutustuloja liukuvalla keskiarvolla.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Heinoja I:n asumisen ja Ilvesvuori pohjoisen työpaikka-alueen asema-kaavat on hyväksytty valtuustossa 1/2020. Valtuuston hyväksymispäätöksistä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen. Helsingin hallinto-oikeus on 23.12.2020 hylännyt Ilvesvuori pohjoisen hyväksymispäätöksestä tehdyt valitukset. Heinojan valitukseen odotetaan päätöstä keväällä 2021. Vuoden 2020 aikana omakotitontteja on luovutettu 33 kpl. Lisäksi on luovutettu 2 yhtiömuotoista tonttia. Suomiehen koulukiinteistö on myyty.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Raportoinnissa ei ole kommentoitu tavoitteen eikä mittarin toteumaa miltään osin.
VASTINE 15 ASRA ja ELLA	Luovutuskelpoisten tonttien määrä ja arvo vaihtelee vuosittain ja arvoltaan suurilla yksittäisillä luovutuksilla on merkittävä vaikutus luovutustuloon. Luovutustulojen liukuva keskiarvo ei ole osoittautunut käyttökelpoiseksi mittariksi tavoitteen seurantaan. Talousarvion valmistelun yhteydessä määritettävä euromääräinen tavoite luovutustuloille on yksiselitteisempi mittari vuositasen seurantaan.

6. Arvioinnin painopistealueisiin liittyvät ja muut havainnot

Ympäristötoimiala

Tarkastuslautakunta kuuli ympäristötoimialan johtavia viranhaltijoita.

Ympäristötoimialan edustajat toivat esille huolensa osaavan henkilökunnan saatavuuteen liittyen. Kunnassa on tulevaisuudessa edessä merkittäviä investointeja, joihin liittyen hankkeiden valmistelu ja kilpailutukset tulee valmistella huolellisesti. Mikäli hankkeissa ei onnistuta tai ne viivästyvät on tällä merkittävä vaikutus kunnan menestymiseen jatkossa.

Tarkastuslautakunta pyysi kirjallista tarkennusta Ilvesvuoren osalta erityisesti maa-aineksiin liittyvään kirjanpitoon liittyen, mutta selvitystä ei saatu arviointikertomuksen antamiseen mennessä ja asian käsittely on tältä osin kesken.

<p>Vastine 27</p> <p>Ympäristötoimialan yhteinen</p> <p>Tekla</p>	<p>Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus on ollut haastavaa ja useita hakuja on jouduttu uusimaan pätevien hakijoiden puutteen vuoksi. Toimiala on yhdessä henkilöstöhallinnon ja viestinnän kanssa kehittänyt rekrytointiprosessia sekä luonut uusia menettelytapoja. Vuoden 2021 aikana on saatu täytettyä useita avoimia vakansseja, mutta rekrytointivaikeudet tulevat todennäköisesti kuitenkin vielä jatkumaan eräiden ammattialojen osalla.</p> <p>Ilvesvuoren murskeita koskeva tarkentava esitys on ympäristötoimialan mukaan valmistunut kesäkuussa 2021, tämä asia ilmeisesti käsittelemättä ja kirjaamatta lautakunnassa, käsitellään teknisessä lautakunnassa joulukuussa 2021.</p>
---	---